

NMHH

Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság

Szabályozási Igazgatóság

A szélessávú piaci szabályozás felülvizsgálata

A 2015. december 8-án megtartott nyilvános meghallgatáson elhangzott és ahhoz kapcsolódóan érkezett vélemények összefoglalása

1. Bevezető

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (a továbbiakban: Eht.) 39. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a jogalkalmazói gyakorlat előkészítésével, kialakításával kapcsolatos szakmai álláspontok és vélemények megismerése céljából a szélessávú piaci szabályozás felülvizsgálata tárgyában 2015. december 8-án nyilvános meghallgatást tartott. A Hatóság a meghallgatást megelőzően 2015 novemberében a szabályozás felülvizsgálatával kapcsolatos, a témához kapcsolódó kérdéseket is tartalmazó előkészítő anyagot hozott nyilvánosságra.

Az Eht. 39. § (5) bekezdése alapján a nyilvános meghallgatásról a Hatóság összefoglalót vagy jegyzőkönyvet készít, amely tartalmazza az előterjesztett, illetve elhangzott észrevételeket és javaslatokat, kivéve az észrevételt vagy javaslatot tevő által zártan kezelni kért adatokat. Az összefoglalót a Hatóság a meghallgatás időpontját követő harminc napon belül közzéteszi a honlapján.

Jelen összefoglaló ennek megfelelően összefoglalja a 2015. december 8-án tartott nyilvános meghallgatáson elhangzottakat, illetve a nyilvános meghallgatáshoz kapcsolódóan írásban érkezett észrevételeket. Az Eht. 39. § (5) pontjának megfelelően az észrevételt tevő által üzleti titoknak minősített adatokat a közzétételre kerülő dokumentum nem tartalmazza.

2. A nyilvános meghallgatáson szóban elhangzott észrevételek, hozzászólások összefoglalása

Az észrevételek abban a sorrendben kerülnek bemutatásra, ahogyan a nyilvános meghallgatáson elhangzottak.

Magyar Telekom Távközlési Nyrt. (a továbbiakban: **Magyar Telekom**):

A Magyar Telekom véleménye szerint nagyon pontos volt a Hatóság felvezető prezentációja, körülbelül ugyanezt látják a szélessávú piacon. Kifejtette, hogy a szabályozásnak annyira kellene rugalmasnak lennie, hogy a jövőbeni változásokat és a technológiai ugrásokat ne akadályozza, hanem kövesse. A Hatósággal és a Minisztériummal is kialakult párbeszédnek köszönhetően a véleményük érdemben visszatükröződik a szabályozási változásokban.

Általános hozzászólásként megjegyezte, hogy a földrajzilag elmaradottabb területeken is már valóban minőségi szolgáltatások érhetőek el, egyrészt 2014-es frekvencia aukcióval összefüggő (1750 darab 1000 lakos alatti településre vonatkozó és 2016-ig megvalósuló) szolgáltatói vállalatoknak, illetve a Digitális Nemzet Fejlesztési Programnak köszönhetően. Utóbbi segítségével a vezetékes hálózatok fejlesztése is valószínűleg ugyanezeket a településeket fogja lefedni. Anélkül, hogy állást foglalnának a lakossági piacon a fix mobil helyettesíthetőség kérdésében szerintük ezeken a területeken a lakosság legalább négy szolgáltató szolgáltatás kínálatából fog tudni választani.

Szintén általános hozzászólásként jegyezte meg, hogy az informatikai, számlázó és ügyféltámogató rendszerek működtetése és módosítása komoly fizikai, szellemi és anyagi beruházást igényel a szolgáltatók részéről. Erre tekintettel kéri a Hatóságot, amennyiben indokoltnak tart új piacsabályozást bevezetni és kötelezettséget előírni, azt úgy tegye, és olyan szolgáltatásokra és olyan módszertan alapján, amelyre valóban van a piacon igény.

ANOTEL Távközlési és Szolgáltató Kft (a továbbiakban: **ANOTEL**):

Véleménye szerinte korszakhatárnál vagyunk, egy újabb szabályozási ciklus elejéhez érteztünk, ami különösen indokoltá teszi a meghallgatást. Elmondta, hogy szerinte a meghallgatást előkészítő dokumentum magas fokú szakszerűséggel lett összeállítva. Kiemelte az állami szerepvállalás hármasságát a távközlésben. Első a szabályozói szerep, amit a Hatóság más hatóságokkal együtt képvisel. A második a finanszírozó, befektetői szerep, ami egyes területeken a „piac kudarca” miatt vált szükségessé, amihez már európai uniós támogatások is kapcsolódnak. A harmadik a hálózattulajdonos és szolgáltató szerepe, hiszen minden országban a legnagyobb fogyasztó az állam, így szerinte megéri magánhálózatokat működtetni az igényei ellátására, illetve ez a szuverenitás és nemzetbiztonság miatt is szükséges. Az állami szerepeknek egymással harmonikusan kell együtt élniük. A szabályozás és a finanszírozás ugyanazokat a problémákat más-más állami eszközökkel hivatott megoldani, ezért indokolt a cél- és eszközkészlet összehangolása.

A cél az, hogy legyen infrastruktúra, mert nélküle nincs verseny, se infrastruktúra alapú, se szolgáltatás alapú. Szerinte óriási előrelépés, hogy a 2014/61/EU Irányelv Eht.-ban történő implementálása bevezette a fizikai infrastruktúrát, mert ez a távközlési infrastruktúrák infrastruktúrája, amibe az összes hálózatos szolgáltató infrastruktúrája beletartozik. Ugyanakkor

az új szabályok jogértelmezési problémái miatt a hálózatfejlesztő magasabb adminisztratív költségekkel szembesülnek paradox módon (pl. Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központ részéről a közút nem úttestre eső, hanem a forgalom által nem használt területének igénybe vétele esetén), mint a csöveknek vagy a kábeleknek a föld alá helyezése. A jogérvényesítés támogatása elősegítené az infrastruktúrafejlesztést.

A szolgáltatói infrastruktúra besorolható alapszintű, új generációs és ultragyors (100 megabit fölötti) kategóriákba, míg a területek hálózati ellátottság alapján fehér, szürke és fekete kategóriákba sorolhatók. Ezek ismeretében árnyaltan érdemes megközelíteni azt, hogy mikor van infrastruktúra-alapú verseny, hiszen a fenti kategóriák kombinációinak száma magas, és ezek közül effektív a végfogyasztó számára előrelépést jelentő versenyszituációt a lehetséges kombinációknak csak egy viszonylagos szűkebb köre eredményez.

A szabályozás értékelése kapcsán kiemelte, hogy a hazai piaci viszonyok közepette a hurok átengedés fenntartható üzleti modell hiányában nem tudta betölteni szabályozási szerepét. A bitfolyam hozzáféréssel kapcsolatosan pedig azt hiányolta, hogy szerinte a szabályozó nem határozta meg a nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásának összes attribútumát. Szerinte utóbbi terméknek van még létjogosultsága és az előkészítő dokumentum legnagyobb értéke az, hogy kiáll amellett, hogy infrastruktúra-alapú és szolgáltatás-alapú versenyre is szükség van. A második infrastruktúra – az infrastruktúra-alapú versenyt ez eredményezi – teljes körűsége Magyarország területén az ország gazdasági, jóléti, területi, településszerkezeti adottságai miatt soha nem fog előállni (fejlettebb országokban is van erre példa), így igenis a szolgáltatás-alapú versenynek is kell működnie. Szerinte két egymás mellett létező, hasonló adottságú infrastruktúra szabályozás hiányában sem feltétlenül eredményez fenntartható versenyt.

Magyar Kábeltelevíziós és Hírközlési Szövetség (a továbbiakban: MKHSZ)

Az MKHSZ a piaci részesedéseket tekintve csökkenő, 20%-ot kitevő szolgáltatókat képviseli. Létezik a piacon olyan konszolidációs folyamat, aminek szerinte részben az oka, hogy a kissetszolgáltatók nem kapják meg a jelenlegi jogi és szabályozási környezetben azt a fajta védettséget, amire ilyen szempontból szükségük lehet. A kis szolgáltatók olyan hátrányosabb településeken vannak jelen, ahol arányaiban sokkal magasabb költségeken lehet csak fejleszteni. A kisebb szolgáltatók elkezdtek egymással összekötni hálózataikat, így elérve 5, 15, 20 településre kiterjedő lefedettséget, ami közelít a járási és megyei szinthez, mely törekvéshez kéri a Hatóság támogatását.

A kábelmodemes hálózatokon nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatások kapcsán kijelenthető, hogy a kis szolgáltatók nem vennék igénybe nagyobb szolgáltatók ilyen típusú nagykereskedelmi hozzáférését az ország másik végén, csak azért, hogy virtuális szolgáltató lehessen. Másrészt a kis szolgáltatók számára egy ilyen rendszer kialakítása műszakilag nagyon költséges, ami szolgáltatóként eltérő költségekkel és árakkal járna.

Egyetért azzal, hogy a csomagajánlatok egyre inkább terjednek, ahol a mobilszolgáltatások negyedik szolgáltatásként szerepelnek a kábelmodemes szolgáltatók ajánlataiban is. Szerinte nem alakult ki igazi nagykereskedelmi piac a mobilnet tekintetében. A mobilnet tekintetében lenne szükséges megoldást találni a szabályozás szintjén, hogy hosszútávon versenyelőnyképző tényező tudjon lenni úgy, hogy ehhez minden kis szolgáltató is valós, reális áron hozzá tudjon férni.

Magyar Telekom

Hozzászólásában kifejtette, bár nem a Hatóság feladata és hatáskörébe tartozik a közműadó felülvizsgálata, de a közműadó újragondolásával, orvosolható lenne az elhangzott problémák jelentős része. Szerinte a közműadó versenytorzító (településszerkezet függő) hatású, mert pont azokon a területeken, ahol a verseny nem annyira élénk, sokkal nagyobb az egy háztartásra eső közműadó mértéke.

UPC Magyarország Telekommunikációs Kft. (a továbbiakban: UPC)

Ott, ahol párhuzamos infrastruktúrák vannak - függetlenül attól egyébként, hogy ez most kettő, három, négy, infrastruktúra - azon érdemes elgondolkozni, hogy valójában eljött már az ideje, hogy a dereguláció vegye át a szerepet és a verseny minden áldásos hatásával (sávszélesség fejlődése) érvényesülni tudjon. Szerinte a valódi versenyt az infrastruktúrák versenye hozta el, és a Hatóságnak ösztönöznie kellene a további hasonló fejlesztéseket.

A földrajzi szegmentáció kapcsán nagyon szigorú keretfeltételt fogalmazott meg az Európai Bizottság. Például a helyes földrajzi méret, a topológia tekintetében, és hogy ennek a topológiának valójában valamennyi szolgáltató tekintetében egységesen érvényesülnie kell. Tehát egyrészt fontos, hogy ne bukjon el egy földrajzi piac megítélése a Bizottság értékelésekor, másrészt ennek nyomán egy működő, versenyt is ösztönözni képes modell alakuljon ki.

Szerinte a Bizottság elég egyértelmű ajánlást fogalmazott meg arra vonatkozóan, hogyan kell a – szélessávú piacokon belül a termékek elhatárolását meghatározó – hármas szempontrendszer alkalmazni, ahol értékelni kell, hogy a kábeles termékek teljesítik-e a feltételeket, amellet, hogy közvetve nyomást gyakorolnak a versenyre.

Invitel Távközlési Zrt. (a továbbiakban: Invitel)

A 2015-ös év elhozta a lehetőséget annak, hogy ismét egy komoly infrastruktúrafejlesztés valósuljon meg Magyarországon. Egyrészt annak köszönhetően, hogy az Európai Unió támogatásával 2018-ig meg fog valósulni minden háztartásban a 30 Mbps-os összeköttetés, másrészt az önerős (500 ezer háztartást érintő) vállalatok eredményeként, amiket a piac tett az NFM részére idén áprilisba. Ennek köszönhetően a jelenlegi piaci kép nagyon gyorsan meg fog változni a következő egy-két évben, hiszen komoly hálózatfejlesztések előtt áll valamennyi szolgáltató. Az NFM-mel közel 73 szolgáltató írt alá önerős fejlesztést különböző volumenben. Tehát a következő évek infrastruktúrafejlesztéséről, újabb piacok megnyílásáról fognak szólni. A szolgáltatók igyekeznek majd a kiépült infrastruktúrára mihamarabb újabb előfizetőket bekapcsolni. Így a más szolgáltató infrastruktúrájának igénybevétele ilyen szempontból valószínűleg a következő évben vissza fog szorulni, hiszen nem lesz sales kapacitás arra, hogy a szolgáltató minden területen egységesen tudjon értékesíteni.

Az Invitel a kiszámíthatóság fontosságát szeretné hangsúlyozni annak kapcsán, hogy a szolgáltatói stratégiákban nem számoltak olyan változásokkal, hogy jogosult szolgáltatóként valamely szabályozott termékhez esetleg nem férnek hozzá a jövőben, vagy kötelezett szolgáltatóként újabb szabályozott szolgáltatást kellene kialakítaniuk, implementálniuk. A Hatóságnak a 2016-os esztendő tekintetében a szolgáltatói fejlesztéseket kivárva kellene meghoznia szabályozói döntéseit.

Magyar Kábeltelevíziós és Hírközlési Szövetség (MKHSZ)

Az előkészítő dokumentum hűen tükrözi a jelenlegi állapotokat, viszont a szakma egy óriási előrelépés, egy jelentős infrastruktúraépítés előtt áll, amely lényegesen befolyásolni fogja a szélessávú piacot. Így a szabályozás időszerűsége kapcsán az Invittelal ért egyet. Szerinte ugyanakkor sajnálatos, hogy az ESZR rendelet kapcsán a véleményüket a Hatóság nem vette figyelembe, és nemhogy egyszerűsödtek volna a szabályok, hanem bonyolultabbak lettek. Szerinte ma már egy előfizetői szerződést egy bőrrönd kíséretében kell átadni az előfizetőnek.

A virtuális szolgáltatók szerepét értékelve kifejtette, hogy azok bebizonyították rövidtávon ugyan alkalmasak a piac élénkítésére, viszont hosszútávon nem lehet alapozni rájuk (például a Tele2, vagy a BTel). A piac élénkítésekor mindenképpen az infrastruktúra-alapú versenyt kellene ösztönözni.

A kisebb helyi szolgáltatók esetében a regionális BIX hozzáférés jelentene komoly előrelépést, ami kapcsán nem került sor előrelépésre, illetve kiemelte a mobilnethez való nagykereskedelmi hozzáférés hiányának a jelentőségét is.

Vodafone Magyarország Mobil Távközlési Zrt.:

Szerinte is jó az előkészítő dokumentum és sok megállapításával egyet is ért. Viszont azzal az esetleges következtetéssel, hogy a független szereplők közötti stratégiai szövetségek képesek teljes érdemi egyensúlyt képezni a vertikálisan integrált szolgáltatókkal szemben, azzal csak részben ért egyet. Szerinte az időnek a piaci versenyben nagy szerepe van és ezek a szövetségek két különálló cég között soha nem lesznek olyan hatékonyak, mint egy integrált szolgáltató esetén. Hiányolta a dokumentumból annak a részletes kifejtését, hogy milyen okok miatt gondolja a Hatóság, hogy a szabályozás nem volt teljesen sikertörténet. Szerinte ezeknek a kötelezettségeknek nemcsak az a szerepe, hogy adott esetben ténylegesen igénybe vegyék őket, hanem egyfajta fenyegetést is jelentenek az integrált szolgáltató számára. Ha teljesen visszavonja a Hatóság ezeket a kötelezettségeket, az érdemi hatással lehet olyan piaci szereplők magatartására, amelyek minden piacon saját infrastruktúrával és erős piaci pozíciókkal rendelkeznek. Szerinte a domináns infrastruktúrák területi értékelésekor a szabályozás fenntartásával vagy visszavonásával indokolt óvatosan bánni, mert az nemcsak a vezetékes piacra, hanem adott esetben más kapcsolódó piacokra, pl. mobilpiacokra is hatással lehet.

Azzal a korábbi véleménnyel, hogy a kis kábelszolgáltatók nem képesek integrált ajánlatokkal megjeleníteni, merthogy a mobilinternet piac előlük el lenne zárva, és ez szabályozási feladatot jelent nem ért egyet, hiszen nem zárkóztak el eddig egyetlen potenciális MVNO partner megkeresése előtt sem. Több ilyen működő megállapodásuk is van – a mobilinternetre vonatkozóak száma meghaladja a hangszolgáltatásokat – többek között a meghallgatáson jelenlévő szolgáltatókkal is.

Hangsúlyozta, hogy folyamatosan vizsgálják annak a lehetőségét, hogy ezen a vezetékes piacon, mint jogosult szolgáltató megjelenjenek. Szerinte bizonyos esetekben a szabályozott termékek alapján nehéz megfelelő üzleti tervet készíteni, mert nem tudják meghatározni a szolgáltatás árát (pl. mérnökóra díjelemek). Szerinte ezen a piacon az érdekelt szolgáltatók azért tűntek el teljesen, mert vagy tönkrementek, vagy pedig felvásárolta őket a legnagyobb vezetékes szolgáltató.

3. A nyilvános meghallgatáshoz kapcsolódóan írásban érkezett észrevételek összefoglalása

Az észrevételek közül először az általános jellegű, a nyilvános meghallgatáshoz készített előkészítő dokumentumban szereplő kérdésekhez közvetlenül nem kapcsolódó észrevételek kerülnek bemutatásra, ezt követően mutatjuk be a konkrét kérdésekre adott válaszokat. Az Eht. 39. § (5) pontjának megfelelően az észrevételt tevő által üzleti titoknak minősített adatokat a közzétételre kerülő dokumentum nem tartalmazza.

3.1. Általános jellegű észrevételek

Magyar Telekom

„A digitális ökoszisztémában elmosódnak a határok az informatika, az elektronikus hírközlés és a média között: egyre több csatornán, egyre több tartalom és szolgáltatás válik elérhetővé egyre több felhasználó számára. A digitális szolgáltatások a gazdaság, a társadalom és a magánélet legtöbb színterén és mozzanatánál jelen vannak, legyen szó kommunikációról, oktatásról, egészségügyről, energetikáról, környezetvédelemlről, közlekedésről, biztonságról vagy akár szórakozásról.” (Nemzeti Infokommunikációs Stratégia 2014-2020)

Magyarországon - a fenntartható verseny szempontjából kedvező - platformok közötti verseny alakult ki a hírközlési piacon, azaz több párhuzamos (akár eltérő technológiájú) infrastruktúra versenyez az előfizetőkért. Az xDSL keresleti szempontú helyettesítője a kábelmodemes kiskereskedelmi hozzáférés, valamint az optikai kiskereskedelmi szélessávú hozzáférés, illetve fennáll a kínálati helyettesítés is e három - bizonyos szempontból, a mobillal kiegészülve négy - technológia között. Mindez megmutatkozik mind a piacon kínált választékban (pl. MultiPlay szolgáltatások több szolgáltató kínálatában), mind pedig az árakban. A kiélezett, és fokozódó verseny a lokális ajánlatok elterjedéséhez is vezetett.

A szélessáv piac tekintetében a Nemzeti Infokommunikációs Stratégia helyesen állapította meg (61.o.) már 2014-ben a következő jellemzőket:

- „fejlett gerinchálózati szegmens
- közel 100%-os az alapszintű (xDSL, kábel) szélessávú lefedettség
- magas, uniós átlag feletti az újgenerációs lefedettség (FTTP, Docsis 3)
- uniós átlag közeli a 3G lefedettség
- az internet-szolgáltatás minőségi paraméterei (sebesség, elégedettség) uniós átlag feletti
- az internet-kapcsolatok ára a kisebb sáv szélességű csomagok esetében európai összevetésben kedvező, a szélessávú penetráción belül magas az NGA előfizetések aránya”

A GINOP 3.4.1-2015 nyújtotta lehetőségek tovább növelik majd az átfedő hálózatok számát, így adott földrajzi helyeken az infrastruktúra alapú versenyt is. A Magyar Telekom szerint célszerű lenne, ha a szabályozás felülvizsgálata során ez a tény is – tekintve, hogy az elemzésnek, majd a szabályozásnak előrettekintőnek kell lennie – figyelembevételre kerülne.

A piacszabályozásba azonban - e tények figyelembevételén túl - be kell épülnie annak a szemléletnek, amely szerint az iparágat a szabályozó hatóság a makrogazdasági környezetbe helyezve (infrastruktúrák, kereslet, adók, sztenderdek, engedélyeztetés stb.) a digitális ökoszisztéma részeként elemzi.

Invitel

Az Invitel különleges helyzetben van a kérdéses szabályozott termékek esetében, ugyanis Magyarországon az egyik legérintettebb szolgáltató mind kötelezett, mind jogosult oldalon; a hálózatok területi és piacszerkezeti adottságai miatt az Invitel potenciálisan a legnagyobb nyertese és vesztese is lehet a szabályozásnak.

Az elmúlt egy évtizedben a Hatóság többször is felülvizsgálta a szélessávú piacokat és kötelezettségeket állapított meg. A kirótt kötelezettségek semmiben sem maradtak el más EU országban alkalmazottaktól sem terjedelmében, sem minőségében, ennek ellenére visszaesés tapasztalható a szabályozott nagykereskedelmi szélessávú piacokon.

Az Invitel megítélése szerint az a koncepció, hogy a verseny először szolgáltatásalapú (pl. vizsonteladás, ADSL bitfolyam), majd innen fejlődik tovább a hurokátengedésen keresztül egészen az új hálózat kiépítéséig (az ún. befektetési lépcső elmélet), alapvetően téves volt.

Az Invitel a szabályozás tényleges eredményét nem abban látja, hogy hányan veszik igénybe a szabályozott szolgáltatásokat, hanem abban, hogy az árszabályozás révén (lényegében erről van szó, attól függetlenül, hogy nem a kiskereskedelmi piacok árait szabályozták) a belső árakon keresztül állandó kontrollt gyakorolt és gyakorol jelenleg is a szabályozott vállalkozások felett.

Az Invitel szerint azt, hogy a verseny nem csökkent, semmi nem bizonyítja jobban, mint a versenyző platformok megléte: nagymértékű átfedés van a különböző (kábeltelevíziós, PSTN, szélessávú mobil hálózatok között. Az adott gazdasági körülmények között az új belépő – új hálózat – új technológia összefüggés volt a verseny motorja. A szolgáltatás alapú versenyszabályozás nélkül is megjelent, ott, ahol annak volt hozzáadott értéke (pl. virtuális mobil szolgáltatók, nemzetközi hívókártyák, layer2 szolgáltatások).

A fentiekből következően az az álláspontja, hogy az újabb és újabb szabályozási eszközök (pl. 26. oldal kérdései) érdemben nem fognak változtatni a verseny alapvető dinamikáján. Külön vizsgálандónak tartja, hogy a szabályozás bevezetéséhez szükséges hármass feltételrendszerből (állandósult magas belépési korlátok, a kérdéses időhorizonton belül nem várható verseny valamint a versenyjog elégtelensége) melyik áll még fenn.

Az Invitel megítélése szerint az elkövetkező három évben alapvető változások lesznek, mivel az ország összes háztartása számára elérhető lesz a valódi szélessávú internet (30 Mbit/s) melyhez a versenytársak is hozzáférhetnek. A szélessávú internet-hozzáférést célzó EU fejlesztési forrásokért (GINOP 3.4.1-2015 pályázat) intenzív verseny folyik. Így már most indokolt élni a momentum adta lehetőséggel és a megfelelő időhorizont megválasztása után (2018-tól kialakuló állapot) szűkíteni a szabályozást az eredeti elképzelések szerint.

UPC

*** A UPC írásban tett észrevételeit üzleti titoknak minősítette. ***

Magyar Kábelkommunikációs Szövetség (a továbbiakban még: MKSZ)

A szélessávú piac jelenlegi szabályozási keretrendszerét a 4. és 5. számú NMHH piaci határozatok jelentik. A piac összességében nem igazolta vissza azt a szabályozói várakozást, hogy e rendelkezések hozzájárulnak a piaci verseny megteremtéséhez. A valóságban a helyzet – az időközben bekövetkezett igen gyors ütemű technológiai fejlesztés eredményeként – ennél sokkal jobban alakult: a kábelszolgáltatók innovatív piacra lépése és beruházásai nyomán az általuk kiépített párhuzamos kábelhálózaton generált infrastruktúra alapú verseny eredményeként az ország szinte valamennyi közepes- és nagyvárosában, valamint egyre növekvő számú kistelepülésen is a fogyasztók már választhatnak a réz érpáras, illetve kábeles infrastruktúra által biztosított elérés között. A nagyvárosok esetében nem ritka a két (egy-egy területen három) párhuzamosan kiépített kábelhálózat által generált verseny sem. Ehhez adódik még a más platformok (mobil, WIFI) által szinte mindenütt elérhetően biztosított választási lehetőség.

Az infrastruktúra alapú verseny már az ország minden üzletileg arra alkalmas területén jelen van, illetve – tekintettel a kormányzat által a DNFP illetve SZIP program keretében ösztönzött fejlesztésekre – 2018 végére megjelenik, és a fogyasztó számára (a SZIP által érintett területek vonatkozásában a támogatási feltételekben rögzített előírásokon túlmenően további) hatósági szabályozás nélkül is megfelelő választást, piaci versenyt biztosít. Mint azt a kábelhálózatok példája is mutatta, a szabályozás esetleges hiánya nem feltétlenül jelenti egyúttal a verseny hiányát is, sőt a jelen helyzetben feladata éppen az lenne, hogy ösztönözze az e területen kívánatos infrastruktúrafejlesztéseket.

Jelenleg a további fejlődéshez nem a hozzáférés terén van a szűk keresztmetszet, hanem az ún. digitális írástudatlanság terén, melynek az elkövetkező években történő várható lebontása – együtt a szélessávot igénylő szolgáltatások rohamos fejlődésével – további olyan hatalmas sáv szélesség használati igényeket fog generálni a vezetékes szolgáltatóktól, melyek megfelelő színvonalú kielégítése minden piaci szereplőtől további jelentős beruházást igényel. A minőségi internetes infrastruktúra jelenléte az ország számára is GDP-ben mérhető előnyt biztosít. Mindez nyilvánvalóan csak az infrastruktúrafejlesztéseket ösztönző, az abba investálókat egyértelműen támogató szabályozáspolitikával érhető el. Ennek elősegítése érdekében és megfelelőnek ítélt piaci verseny esetén javasolja a szabályozás részleges enyhítését, illetve eltörlését.

ANOTEL

Az ANOTEL a nyilvános meghallgatáson elhangzottakat írásban is kifejtve a következő észrevételeket, javaslatokat fogalmazta meg.

Véleménye szerint, mivel az állam eszközkészletében a piacsabályozás mellett nagyon intenzíven megjelent a szélessávú infrastruktúra kiépítése pénzügyi támogatása, továbbá kialakult az ezzel kapcsolatos elemzési, értékelési, támogatási, ellenőrzési és szankcionálási szabályrendszer, nyilvánvaló, hogy a hazai műszaki, közgazdasági és jogi gyakorlatban is harmonizálni kell a két eszközkészlet fogalomhasználati, piacelemzési, és egyéb, a szélessávval kapcsolatos értelmezési gyakorlatát. Különösen igaz ez a szélessávú infrastruktúra különböző kiépítettségi szintjeinek az azonos meghatározására, az adott földrajzi térségben kiépült különböző infrastruktúra szinteken belül és a szintek között megvalósult verseny meglétének vagy hiányának a megállapítására, stb.

A fentiek miatt az infrastruktúra alapú verseny sokkal árnyaltabb megközelítést tartja indokoltnak, mint amit az eddigi hazai gyakorlatban tapasztalt.

A piaci verseny, ezen belül az infrastruktúra alapú verseny minőségi kezelése mellett javasolja meghonosítani a verseny mértékének a számszerűsített jellemzőkkel történő leírását.

Indokoltnak tartja különös figyelmet fordítani annak az elemzésére, hogy egynél több szélessávú infrastruktúra adott földrajzi területen történő kimutathatóságával vajon érdemi választási lehetőséghez jutott-e mind az üzleti, mind a lakossági fogyasztó. A piaci verseny és a kínálati piac ugyanis nem áll elő automatikusan azért, hogy adott földrajzi területen egynél több hálózattulajdonos egynél több szélessávú hálózat szolgáltatási kínálatával van jelen. A konkrét fogyasztói helyszínek, azaz kerületek, térségek, utcák, épülettömbök infrastruktúra alapú versenynek kitettséget kell vizsgálni, egészen az ingatlanhasználók szintjéig.

A fenti okokból javasolja figyelembe venni azt, hogy az infrastruktúra alapú és a szolgáltatási alapú verseny együttes megléte tudja a lehető legjobban eredményezni a fogyasztó erős választási pozícióját. Következésképp az infrastruktúra alapú verseny kialakulásának a támogatása, vagy akár annak a prioritásának az elismerése nem szabad, hogy a szolgáltatási verseny támogatását, és a szolgáltatási verseny kikényszerítésének a szabályozási eszközkészletét háttérbe szorítsa.

Véleménye szerint különösen igaz a fenti tétel Magyarországon, ahol a piac fizetőképessége is, valamint az ország területének a nagyobb részén fennálló alacsony területi ügyfélsűrűség is a hatékony infrastruktúra alapú verseny kialakulása ellen hat, mert a területek jelentős részén nem áll fenn az alternatív szélessávú infrastruktúrák kiépítésének a gazdasági ésszerűsége. A GINOP 3.4.1. program szükségessége véleménye szerint éppen azt példázza, hogy még az első, valóban szélessávúnak tekinthető, azaz újgenerációs infrastruktúra sem épül ki tisztán piaci alapon.

Véleménye szerint a nagykereskedelmi hozzáférési kínálat szabályozási kikényszerítése alapvető fontosságú kell, hogy maradjon mindenütt. Azonban a konkrét versenyszituáció árnyalt, részletes és számszerűsített mértékének ismeretében a nagykereskedelmi hozzáférési kötelezettségek eléggé széles választékából kell, hogy meríthessen a Hatóság az adott helyzetnek megfelelő kötelezettségek meghatározásához.

Megítélése szerint bármely kötelezettség előírása csak akkor célravezető, ha annak vannak potenciális kedvezményezettjei és a kötelezettség révén legalább egy kedvezményezett fenntartható üzleti modellt képes megvalósítani. Az ezen cél elérésére alkalmatlan hozzáférési szabályozás hatástalan, annak felülvizsgálata és a piaci helyzet kezelésére alkalmassá tétele vagy más eszközzel történő felváltása szükséges.

Különös jelentőséggel bír a fizikai infrastruktúra fogalmának és a kapcsolódó hozzáférési szabályoknak a bevezetése mind az EU jogszabályaiban, mind az Eht.-ban. Fontosnak tartja észrevételezni, hogy a 2014/61/EU hazai jogrendszerbe beépítése teljes mértékben még nem történt meg, különösen kiemelendő ebben a tekintetben az épületen belüli hálózatokkal kapcsolatos szabályozás elmaradása, valamint az EU anyagban előírt intézményrendszer és eljárások meghonosítása.

Megítélése szerint ugyanakkor a folyamatban lévő szélessávú hálózatfejlesztések szempontjából igen nagy gyorsító és költségcsökkentő hatással járhatnak az egyes kormányrendeletekben és az Eht.-ban bevezetett jogi eszközök. Ezzel kapcsolatban a helyzet feltárását és intézkedést javasol az állami közút nem közlekedési célú igénybevétele esetén a Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központ, mint tulajdonos által jogtalanul kivetett használati díj tárgyában.

Javasolja az engedélyezettők előnyére egységesíteni a Hatóság területi szerveinek a gyakorlatát a bejelentésre kötelezett építések esetén az érintett ingatlanok tulajdonosi nyilatkozatainak a szükségességével kapcsolatban. A helyenként tapasztalható gyakorlat igen megnehezíti a közös oszlopsoros fejlesztéseket.

Javasolja megvizsgálni a 14/2013. NMHH rendelet előírását a jogszerűen épített elektronikus hírközlési építményhez engedélyezés nélkül csatlakoztatható új építmény méretére vonatkozóan és nagyobb fejlesztői mozgásteret adni a bejelentési kötelezettség mellett létrehozható építmények tekintetében.

3.2. Az előkészítő anyagban feltett kérdésekre adott válaszok

„A felsoroltakon túl véleménye szerint azonosítható-e egyéb, a verseny helyzetével kapcsolatos lényeges megállapítás?”

Magyar Telekom

A Magyar Telekom véleménye szerint a hírközlési piacon az elkövetkezendő években is a technológiák konvergenciája lesz megfigyelhető, legfőképp az IP transzformáció hatására. A különböző platformokon kínált szolgáltatások egymással versenyeznek és fontos értékelési szempontnak tartja, hogy egy magyarországi méretű hírközlési piacon hány szolgáltató tud sikeresen és fenntarthatóan gazdálkodni.

A versenyben egyre inkább a tartalom szerepe (egyidejűleg az adatforgalom mennyisége) nő, az értékláncban megjelentek és megjelennek új szereplők, amelyek jelentős adatok birtokába kerülnek.

A kereslet alakulása fontos tényezője lesz a piaci verseny fejlődésének, hiszen a kereslet befolyásolja a piac méretét, a szolgáltatók további beruházásainak sorsát. A keresletnek csupán egy része a digitális írástudás, leginkább a motiváló tényezőket kell meghatározni a bővítés érdekében, és azokra vonatkozóan tevékenységeket kezdeményezni.

A piac fejlődését befolyásolja a makrogazdaság, amelyben működik, így szerinte nem lehet a hírközlést abból kiragadottan elemezni, illetve szabályozni. A szabályozás, ha túlszabályozást okoz, ellentétes eredményű lehet a kívánt hatással. A versenyt lassíthatja, sőt a versenyképességet is kedvezőtlenül befolyásolhatja egy hosszan fenntartandó kötöttség (migrációs idők), vagy egy, az infrastruktúra alapú piaci versenynek nem megfelelő, a fejlesztési tervek előzetes bejelentéséről szóló kötelezettség.

Invitel

Az Invitel véleménye szerint a "digitális írástudatlanság" nem kifejezetten a versenyre hat, hanem egy külső változó, egy adottság, ami az országra jellemző (pl. a vásárlóerő sem szerepel a 2.1 ábrán, de ezzel a logikával szerepeltetni kellene). A "digitális írástudatlanság" jelentőségét eltúlzottnak ítéli, tekintettel arra, hogy a korszerű internetes eszközök (smartphone, táblagép) használata igen egyszerű, és széles körben is elérhető. Mindez jelentősen átalakítja a digitális írástudatlanság tartalmát. Nem szabad figyelmen kívül hagyni az esetleges önkéntes érdeklődés hiányát, nem célszerű ez utóbbit lemaradásként kezelni.

A 9. oldal utolsó pontja megállapítja, hogy: A verseny földrajzi területenként jelentős eltéréseket mutat. Az alternatív szolgáltatók hálózatfejlesztéseire - néhány kivétellel - a szigetszerűség jellemző. Az Invitel szerint a mondat üzenetétől eltérően sokkal nagyobb az alternatív hálózatok jelentősége. Részletesen be kellene mutatni, hogy az adott háztartások hány százaléka választhat alternatív platformot (vezetékes és néhány esetben vezeték nélküli), mert amennyiben ez a "szigetszerűség" pl. az összes nagyobb város jelentős részét érinti - mint ahogy az Invitel azt érzékeli - akkor nyilván egy döntő tényezőről van szó.

UPC

*** A UPC írásban tett észrevételeit üzleti titoknak minősítette. ***

„A felsoroltakon túl véleménye szerint azonosítható-e egyéb, a szélessávú piaci versenyre jelentős hatást gyakorló tendencia, folyamat?”

Invitel

Az Invitel szerint az a jelenség, hogy „a telepítés szempontból legkedvezőtlenebb adottságú településeken a helyi verseny kialakulásának az esélye tartósan is alacsony maradhat” minden (szabályozott és nem szabályozott) szolgáltatásra egyaránt igaz. Ezt a kérdést azonban jelentős mértékben kezelhetőnek tartja az egyetemes szolgáltatási irányelv alkalmazásával. Ezzel kapcsolatban szintén figyelembe veendőnek tartja az állami finanszírozású szélessávú fejlesztéseket, mivel ezek révén a legkedvezőtlenebb adottságú településeken is kiépíthetők a szélessávú hálózatok.

Nem ért egyet azzal a megállapítással, hogy a „saját hálózati infrastruktúra kiépítését nem igénylő OTT szolgáltatások elterjedésében vannak, ugyanakkor a piacelemzés előrettekintő időtávján belül nem várható, hogy a piacok határait módosítsanak”. Álláspontja szerint az OTT szolgáltatók, vélhetően valóban nem a szabályozott nagykereskedelmi piacokra lépnének be, de a kiskereskedelmi szolgáltatások tekintetében jelentős a befolyásuk, így figyelembe kell azokat venni a szabályozás során.

UPC

*** A UPC írásban tett észrevételeit üzleti titoknak minősítette. ***

„Milyen a hazai piacot is érintő konszolidációs folyamatokat valószínűsít a következő években?”

Magyar Telekom:

A Magyar Telekom szerint a konszolidációs folyamat várhatóan addig folytatódik, amíg a méretgazdaságos működés elve azt szükségyszerűsíti. Egy hazai méretű, de rendkívül tőkeigényes piacon (figyelembe véve a makrogazdasági hatásokat is), a konszolidáció racionális döntések eredménye.

Invitel

Az Invitel szerint a versenyt érdemben befolyásoló nagyobb konszolidáció a versenyjogi korlátok miatt nem valószínűsíthető (pl. Telekom- GTS).

A kisebb - méretgazdaságosság problémával szembesülő - szolgáltatóknak a nagyobb méretű szolgáltatók általi felvásárlása vélhetően továbbra is jellemző lesz. Ez a folyamat azonban a versenyt erősíti majd, mivel nem párhuzamos infrastruktúra megszűnéséről lehet beszélni, hanem arról, hogy a párhuzamos infrastruktúra hatékonyabb kezébe kerül, ezért versenyjogi korlátokkal sem kell számolni.

A külföldi példák alapján szintén valószínűsíthetőnek tartja, hogy a kizárólag mobil szolgáltatást nyújtó vállalkozás kiegészül vezetékes üzletággal is. Ez utóbbi folyamat is a verseny élénküléséhez vezethet, hiszen a méretgazdaságosság mellett a választékgazdaságosság is erősödik.

UPC

*** A UPC írásban tett észrevételeit üzleti titoknak minősítette. ***

„Hogyan értékeli a szélessávú nagykereskedelmi piacokon elérhető szabályozott hozzáférési szolgáltatások (helyi hurok átengedés, bitfolyam hozzáférés) szerepét a verseny fejlődése, fenntarthatósága szempontjából?”

Invitel

Az Invitel e kérdésre vonatkozóan a kérdéseken kívül megfogalmazott írásbeli válaszoknál leírt véleményét hivatkozta.

UPC

*** A UPC írásban tett észrevételeit üzleti titoknak minősítette. ***

„Véleménye szerint milyen műszaki, gazdasági, esetleg szerződéses okokra vezethető vissza a bitfolyam hozzáférés igénybevételének csökkenése?”

Invitel

Az Invitel szerint ennek gazdasági oka lehet az, hogy a termék gazdaságilag kevésbé életképes, közép és hosszú távon.

A szerződéses okok kapcsán megjegyzi, hogy sok múlhat a felek magatartásán és motivációján is. Egy életképes termék elterjedését is gátolhatja, ha annak nyújtója adminisztratív eszközökkel lassítja igénybevételét. Sajnálatos módon a múltban több alkalommal is tapasztalt ilyen jelenséget (pl. hiányos és késői információ nyújtása, hibás teljesítés, gyakori elutasítás különböző okok miatt). Tapasztalata szerint harmonikus partneri viszonyt az üzletben nem lehet jogszabályi eszközökkel elérni, ahhoz a felek együttműködési szándéka kell. Az érdekeltségi viszonyok miatt, számolni kell azzal, hogy a kötelezett nem lesz érdekelt az együttműködésben, akármilyen szabályozási elképzelés is van.

„Véleménye szerint mivel magyarázható, hogy a 4/2007. piacon (illetve elődein) kirótt, meglehetősen szigorú kötelezettségek ellenére a szabályozott időszak egészében alacsony maradt a fizikai hozzáférési szolgáltatások igénybevétele?”

Invitel

Az Invitel e kérdésre vonatkozóan a kérdéseken kívül megfogalmazott írásbeli válaszoknál leírt véleményét hivatkozta. Továbbá megjegyzi, hogy számos esetben kereskedelmi alapon is megvalósulhat együttműködés. Sok esetben a kereskedelmi megállapodásokat ugyan magasabb ár, de egyben lényegesen rugalmasabb szolgáltatásnyújtás jellemzi. Így a szolgáltatóknak megérheti a kiskereskedelmi szolgáltatás megrendelése a nagykereskedelmi termék helyett.

A szerződéses okok kapcsán az Invitel az előző kérdéshez kapcsolódóan adott általános érvényű megállapítást hivatkozta.

„Véleménye szerint szükséges-e a jelenleg szabályozott szolgáltatások igénybevételi feltételeinek (árak, egyéb feltételek) módosítása? Ha igen, kérjük, ismertesse javaslatát és indokait.”

Invitel

Az Invitel tapasztalata alapján nem. Mind az árak, mind az egyéb feltételek lehetővé teszik a szabályozott szolgáltatásokban valaha meglévő potenciál kihasználását. A feltételek szintén biztosítják, hogy a kiskereskedelmi árak is kontroll alatt maradnak.

Ha egy olyan helyzetben lévő vállalkozás – mint az Invitel – nem szándékozik jelentősen tovább bővíteni a nagykereskedelmi igénybevételt (jogosult), illetve a növekedést sem ebben a szegmensben látja, akkor minden bizonnyal a termék életciklusával kapcsolatos jelenség (hanyatlás) állhat fenn.

UPC

*** A UPC írásban tett észrevételeit üzleti titoknak minősítette. ***

Amennyiben igénybe vesz szabályozott hozzáférési szolgáltatást, milyen okok miatt részesíti előnyben az adott szolgáltatást a saját infrastruktúra kiépítésével szemben?

Magyar Telekom

(Ezen észrevételét a Magyar Telekom több kérdésre vonatkozóan, összevontan tette.)

A Magyar Telekom szerint a magyar hírközlési piac a fenntartható, és a szabályozó hatóságok által is preferált, infrastruktúra-alapú verseny felé mozdult el. Ezen oknál fogva a szolgáltatásalapú versenyt ösztönözni szándékozó szabályozási eszközkészlet alkalmazása – azon felül, hogy a kötelezett szolgáltatók számára jelentős költségterheket jelent – szerinte nem lehetett hatékony. Véleményük szerint nem önmagában az ár gátolta meg a szolgáltatásalapú versenyt ösztönözni szándékozó, szabályozott nagykereskedelmi termékek sikerét.

A bitfolyam hozzáférés igénybevételének csökkenése szerintük a technológia fejlődésének, az infrastruktúrák versenyének tudható be. Amely szolgáltató megfelelő választékot, szolgáltatásportfoliót, innovatív megoldásokat tud a megfelelő időben kínálni, az működhet sikeresen egy infrastruktúra-alapú versenyben. Álláspontjuk szerint ezt támasztja alá az a tendencia is, hogy a vezetékes hálózattal rendelkező szolgáltatók megjelentek a mobil piacon is, bővítve hálózataikat, kínálatukat.

A Magyar Telekom szerint a fizikai hozzáférés nagykereskedelmi szolgáltatások ugyan tágabb teret engednek egy piacra belépőnek, de korántsem jelentik azt a szolgáltatói függetlenséget (pl. innovációs képesség műszaki és szolgáltatásportfolió terén), amellyel versenyelőnyt lehet szerezni.

A Magyar Telekom a fentiek okán nem támaszkodik e szolgáltatásokra, és az általa igénybevett szabályozott nagykereskedelmi szolgáltatások számossága sem jelentős.

Invitel

Az Invitel szerint nincs olyan gazdasági ok, ami miatt célszerűbb lenne szabályozott hozzáférési szolgáltatást igénybe venni a saját infrastruktúra helyett. A saját infrastruktúra ugyan nagyobb beruházást igényel, viszont utána az "idők végezetéig" rendelkezik vele a szolgáltató. A saját tulajdonú eszközök és hálózatok kezelése és hasznosítása mindig rugalmasabb, mint egy

harmadik fél bevonásával hasznosított hálózati szakasz. Így a szabályozott hozzáférési szolgáltatás igénybe vétele alapvetően szükségmegoldás.

UPC

*** A UPC írásban tett észrevételeit üzleti titoknak minősítette. ***

„Véleménye szerint milyen érzékelhető következményei lehetnek a szabályozási keret változásának, a fenti új Európai Unió normáknak üzleti tevékenysége tekintetében?”

Invitel

Az Invitel bízik abban, hogy egyéb indokok hiányában, tekintettel a hazai verseny dinamikájára, nem lesz újabb "egzotikus" szabályozási kötelezettség és annak mérhető hatása üzleti tevékenységére.

Az Invitel szerint az ajánlásban (2014/710/EU) foglalt piacok számának csökkenése üdvözlendő fejlemény. A szélessávú piacok határainak újrarajzolása kell, hogy a meglévő termékekre épüljön, azok evolúciójának lehessen tekinteni. E tekintetben véleménye szerint fontos az üzleti és a lakossági piacok megkülönböztetése. Az ajánlás nem tartalmaz részletes útmutatást az üzleti piacra (új 4. piac), illetve számos nyitott kérdés maradt még a hurokátengedés és a bitfolyam mellett megjelenő "virtuális" hurokátengedési termék tartalmának vonatkozásában. Megjegyzi, hogy jelenleg is van közeli bitfolyam kötelezettség, mely álláspontja szerint egy "virtuális" hurokátengedési termék közeli megfelelője.

Szükségesnek tartja a szolgáltatókkal való egyeztetést az esetleges új termékek kapcsán különös tekintettel arra, hogy az Invitel, mint az egyik legaktívabb jogosult sem tapasztal erre különösebb igényt. Ezzel együtt támogatja a virtuális nagykereskedelmi hurokátengedési termék további fejlesztését.

Magyar Kábelkommunikációs Szövetség (MKSZ)

Az MKSZ szerint jelenleg sincs és nem is várható érdemi igénynövekedés a 2014/710/EU ajánlás szerint felosztott 3a) illetve 3b) hozzáférési jellegű piacokon a kábeles infrastruktúra iránt.

Ennek oka az, hogy e piacok fizikai szintjén az infrastruktúra alapú versenyt az egyes párhuzamos, versenyző infrastruktúrák birtokosai globális szinten folytatják egymással, ahová a várható igen magas fajlagos költségek miatt csak igen jelentős piaci kockázattal lehetne átengedéses alapon egy-egy külső befektetőnek akár helyi, akár magasabb szinten piacra lépni. Az egy-egy földrajzi vagy fizikai hálózati területen megszerezhető előfizetőszám még egy rendkívüli részletességgel szabályozott piac esetében sincs arányban azokkal a költségekkel és bizonytalansággal, melyeket a szabályozott betelepülés vagy bérlet jelentene.

A kábeles sáv szélesség átengedés esetében gazdaságosan műszakilag megoldhatatlan problémát jelentene a más szolgáltatásokkal (kábeltelevízió, telefon) megosztott frekvencia használatból adódó kapacitáshiány, amit tovább növel a mobil LTE szolgáltatás belépése miatt már elvesztett 800 MHz-es, illetve az ITU várható döntése esetén a 700 MHz-es sáv 2020-tól történő elvesztése, a rohamosan növekvő előfizetői sáv szélesség igény mellett.

„Véleménye szerint érintheti-e üzleti tevékenységét a 2014/61/EU Irányelv illetve az elektronikus hírközlési törvényben implementált megfelelő rendelkezések 2015. júliusi hatályba lépése? Ha igen, hogyan?”

Magyar Telekom

(Ezen észrevételét a Magyar Telekom az előző és ezen kérdésre vonatkozóan, összevontan tette.)

A Szabályozási Keretrendszerhez kapcsolódó új, illetve módosított jogforrások igyekeznek a technológiák és a hírközlési piac fejlődését figyelembe venni. A Magyar Telekom szerint ezek alapján talán egy előrettekintőbb szabályozási keretrendszer alakítható ki, amely rugalmasabb lesz, a valóban szűk keresztmetszetekre fókuszál.

A szolgáltató üzleti tevékenységét azonban a hazai szabályozás, azaz az uniós Keretrendszer gyakorlatba való átültetése, a Hatóság által megválasztott szabályozási eszközök összessége befolyásolja, továbbá azon piaci és a szabályozás által érintetté váló szereplők hozzáállása, akik hozzájárulhatnak a fejlesztések folyamatának egyszerűsödéséhez, valamint azok költségeinek csökkentéséhez.

Invitel

Az Invitel a 2014/61/EU Irányelvben foglaltakat (és az abból fakadó, Eht.-ban implementált kötelezettségeket) teljes mértékben támogatja. Az Invitel együttműködik az ilyen, transzparens és mindenki számára érvényes, átlátható és racionálisan megvalósítható megállapodások megkötésében. Az új eszköz, a kötelező hozzáférés biztosítása a fizikai infrastruktúrához, tartalmában a hurokátengedést igénybevevő – ez eredeti elmélet szerint magasabb hozzáadott értéket nyújtó – szolgáltatók számára biztosít új lehetőséget. Ezzel párhuzamosan szükségesnek tartja, hogy a többi, hasonló tartalmú kötelezettséget (2013/466/EU Ajánlás, 2014/710/EU Ajánlás) csökkentse a Hatóság.

UPC

*** A UPC írásban tett észrevételeit üzleti titoknak minősítette. ***

Magyar Kábelkommunikációs Szövetség (MKSZ)

A hivatkozott irányelv alapján implementált magyar szabályok megfelelő hatását egyelőre nem érzékeli.

„Véleménye szerint a hazai piacon érvényesülő verseny jellegének megfelelő szabályozási célkitűzés a szolgáltatás és az infrastruktúra alapú verseny párhuzamos ösztönzése?”

Magyar Telekom

A Magyar Telekom szerint a szabályozás feladata, hogy olyan időtálló, előrettekintő, általános feltételeket határozzon meg a hírközlési piac működése számára, amelyek végső soron a fogyasztói jólétet növelik, ill. biztosítják. Szerinte a szabályozásnak a verseny élénkítése érdekében a beruházásokat kell szem előtt tartania, amellet, hogy figyelembe veszi a fogyasztók igényeit és a technológia fejlődését is.

A Magyar Telekom szerint a hazai ágazat egy jelentős technológiai ugrás előtt áll, amelyet a szabályozásnak támogatnia kell. A mobil technológia vonatkozásában már megtörtént a generációváltás, míg a jelenlegi szabályozás a vezetékes fejlődést lassítja az olyan kötelezettségeivel, amelyek a szolgáltatásalapú verseny ösztönzése érdekében kerültek előírásra. Ennek értelmében, valamint a hazai piac fejlődését figyelembe véve, véleménye szerint a szolgáltatás alapú verseny ösztönzése kizárólag ott, azokon a földrajzi területeken nyer értelmet, ahol az infrastruktúra alapú verseny nem alakult ki. Ezt azonban csak földrajzilag szegmentált szabályozással lehet megvalósítani.

A Magyar Telekom fontosnak tartotta a Nemzeti Infokommunikációs Stratégia 2014-2020 következő részletét idézni: „A stratégia alapelve a fokozatosság és célszerűség: a közvetlen állami feladatokon túlmenően csak ott és olyan mértékben javasolt az állami szerepvállalás, ahol és amilyen mértékben az feltétlenül indokolt; az állami eszköztár elemei közül is elsőként a közpolitikai (stratégiai orientáció, motiváció, ajánlások stb.) eszközök alkalmazása szükséges. A szabályozási és még inkább a fiskális (adókedvezmény, hazai és/vagy uniós forrásból megvalósított támogatás, közvetlen állami szerepvállalás stb.) eszközök bevetése csak azokban az esetekben indokolt, amelyeknél az azonosított piaci hibát vagy szűk keresztmetszetet a piac öntörvényű fejlődése nem, vagy csak beláthatatlanul távoli időpontban kezelné.”

A Magyar Telekom szerint a következő alapelvek érvényesítése szükséges gyakorlatban:

- beruházások ösztönzése, mint fő alapelv (költségek térülése, pl.);
- a magántőke kiszorításának tilalma;
- versenysemlegesség (kötelezettségek nem okozhatnak versenyhátrányt a kötelezettek számára – ld. fejlesztési információk publikálása)
- ex post szabályozás előtérbe kerülése: pl. kereskedelmi megállapodások elsőbbségének elfogadása több infrastruktúra megléte esetén;
- túlszabályozás elkerülése, egy hatékony (nagykereskedelmi) kötelezettség: pl. hálózati hozzáférés biztosítása egy szabályozott nagykereskedelmi szolgáltatáson keresztül, ott, ahol a szabályozás egyáltalán indokolt;
- földrajzi szegmentáción alapuló szabályozás: pl. költségalapú árszabályozás megszüntetése a versenyző területeken;
- kockázat-megosztás: amely területeken csak részlegesen valósítható meg a dereguláció, lehetővé kell tenni a nagykereskedelmi kockázati felár alkalmazását „kockázat-megosztási” megállapodások keretében, vagy üzleti modellek részeként elfogadni az építési munkák költségének megosztását;
- dinamikus hatékonyságelemzés a releváns piacokon; a technológiaváltás, modernizáció támogatása (pl. migrációs idők és kötelezettségek csökkentése)
- szimmetrikus kötelezettségek a valódi szűk keresztmetszetek esetében, JPE státusztól függetlenül – pl. ahol nem a JPE szolgáltató a „first mover”.

Invitel

Az Invitel megítélése szerint a szolgáltatás alapú versenyt nem szükséges támogatni. Az infrastruktúra alapú verseny támogatása jelenleg számos állami eszközzel (pl. az EU alapokból nyújtott támogatás a szélessávú hálózat kiépítéséhez, a kormány által végrehajtott jogszabályi

"akadálymentesítés") valósul meg, így az infrastruktúra alapú verseny ösztönzésekor nem feltétlenül részletes nagykereskedelmi termékszabályozásban kell gondolkodni.

UPC

* A UPC írásban tett észrevételeit üzleti titoknak minősítette. *

„Véleménye szerint a fenti, hármas szempontrendszer kritériumai egyértelmű besorolásra vezetnek a hazai piacon?”

Magyar Telekom

A Magyar Telekom szerint jelenleg Magyarországon nincsenek kifejlesztett és a gyakorlatban alkalmazott virtuális hozzáférési szolgáltatások, ugyanakkor ilyen típusú szolgáltatások – a szolgáltatók különböző technológiai és rendszerbeli képességeit és korlátait felismerve és figyelembe véve – kialakításra kerülhetnek. Ezek kifejlesztését a szolgáltató csak abban az esetben látja szükségesnek, és értékarányosnak, amennyiben ilyen típusú szolgáltatásra vonatkozóan valós és hatástanulmánnyal igazolt, jelentős igény mutatkozik. A Magyar Telekom itt hangsúlyozza, hogy ezen termékfejlesztések teljes költségét (a későbbi egyszeri és havidíjakban) téríttetni szükséges a kötelezett szolgáltatók beruházási kedvének megőrzése érdekében, nehogy veszélyeztesse a szolgáltató által már idézett Digitális Nemzet Fejlesztési Program vonatkozó célkitűzéseit.

Invitel

Az Invitel véleménye szerint további egyeztetés szükséges a kérdésben, hogy ne egy olyan újabb termék kerüljön kialakításra, amely kereskedelmi alapon vagy a már meglévő szabályozott termékek (pl. helyi bitfolyam, hurokátengedés etc.) felhasználásával jelenleg is elérhető.

UPC

* A UPC írásban tett észrevételeit üzleti titoknak minősítette. *

Magyar Kábelkommunikációs Szövetség (MKSZ)

Az MKSZ fontosnak tarja kiemelni, hogy a szélessávú nagykereskedelmi hozzáférési termékekkel kapcsolatban a Bizottság iránymutatásának következetes alkalmazása esetén a kábeles piac szabályozás alá vonása továbbra is fokozott indokolási kötelezettséggel jár, és a kábelmodemes technológia esetén az úgynevezett „hármas szempontrendszernek” megfelelő kábelmodemes hozzáférési termék nem azonosítható.

„Véleménye szerint a Bizottság által alkalmazott felosztás alkalmazható-e a hazai piacon, és ennek a felosztásnak megfelelően a hazai kiskereskedelmi és a kapcsolódó nagykereskedelmi piacokon az igénybevétel elkülönült szegmenseire alapozva azonosíthatók-e egyértelműen „tömegpiaci” és prémium jellegű szolgáltatások? Amennyiben igen, az Ön ajánlataiban visszatükröződik-e ez a típusú megkülönböztetés?”

Magyar Telekom

A Magyar Telekom szerint a hazai piaci szereplők megkülönböztetnek lakossági és üzleti ajánlatokat. Az üzleti ügyfelek igényei eltérhetnek, akár jelentősen is, a lakossági ügyfelek igényeitől, legyen szó akár műszaki paramétereikről, mennyiségekről, fizetési kondíciókról, vagy ügyfélkezelésről. A prémium jellegű szolgáltatások alapvetően a vonatkozó díjcsomagok összetétele, tartalma, esetleg minőségi paramétere vonatkozásában különböztethetők meg. A Magyar Telekom is elkülönült ügyfélszegmensekre alapozva kínálja szolgáltatásait.

Invitel

Az Invitel szerint igen, az új ajánlás fontos meglátása, hogy létezik prémium típusú (jellemzően nagy üzleti előfizetők részére) és tömegpiaci (lakossági és kisüzleti szegmens) szolgáltatás. A prémium szolgáltatás keresleti jellege alapján több szempontból is elkülönül a tömegpiacitól, melyek: a szolgáltatás rendelkezésre állása, átviteli sebességek, szimmetrikus kapcsolat, valamint az országos igénybevételi igény. A nagy üzleti (több telephelyes) ügyfelek esetén csak országos lefedettséggel lehet érdemben versenyezni. Tekintettel arra, hogy igen kevés olyan szolgáltató van, aki az ország bármely területén tudna hálózati hozzáférést biztosítani, szükséges a szabályozás, mint egy végső lehetőség a megfelelő termék kialakításához. Sok esetben kereskedelmi alapon megvalósul egy országos hálózatban más szolgáltató végpontjának használata, de a szabályozás gátat szabhat annak, hogy ezek a kereskedelmi feltételek előnytelenül alakuljanak a versenytársak (jogosultak) részére.

*** Az Invitel a válasz további részét üzleti titoknak minősítette. ***

UPC

*** A UPC írásban tett észrevételeit üzleti titoknak minősítette. ***

„Tapasztalatai szerint az előfizetők többsége a helyhez kötött internet szolgáltatáshoz képest a mobilinternet szolgáltatást kiegészítő, vagy helyettesítő szolgáltatásként használja? Véleménye szerint mik a helyettesítés feltételei és – amennyiben a helyettesítés jelenleg nem áll fenn – mikorra következhet be a helyettesítés?”

Magyar Telekom

A mobil szélessáv helyettesítő szerepével kapcsolatban a Magyar Telekom meggyőződése, hogy az a lakossági szegmens egy részében már ma is a vezetékes technológiák helyettesítője. Szerinte a helyettesítés feltételeit a versenyjogban alkalmazott szabályok szerint célszerű vizsgálni.

Invitel

Az Invitel tapasztalatai szerint (az Invitel mobilinternet viszonteladó) jelenleg a kiegészítő jelleg jellemző. Azonban a kérdéses időtávban, amit a következő szabályozás érint, ez egyáltalán nem biztos, sőt valószínű, hogy nem így lesz. A helyettesítés hamarosan bekövetkezhet amennyiben a mobilinternet szolgáltatás árazása átalakul (forgalmi korlát helyett átalánydíjas csomagok), valamint az új LTE hálózatok bővülésével.

Az Invitel fontosnak tartotta megjegyezni, hogy a mobil smartphone/táblagépen keresztül mobilinternet már jelenleg is elkülönült piacot alkothat – az igénybevételi sajátossága miatt – a helyhez kötött internet szolgáltatástól.

UPC

* A UPC írásban tett észrevételeit üzleti titoknak minősítette. *

„Tudomása szerint jelenleg van-e olyan kábelmodemes hálózaton nyújtható nagykereskedelmi szolgáltatás a hazai piacon, illetve az előretekintő időtávon belül valószínűsíti-e olyan szolgáltatás megjelenését, amely teljesíti a szempontrendszer szerinti 3 (a) piachoz tartozó hármaskritérium rendszernek megfelelően?”

Magyar Telekom

A Magyar Telekom jelenleg nem ismer olyan kábelmodemes hálózati szolgáltatás-megvalósítást, amely a vizsgált időtávon belül a 3 (a) piachoz tartozó hármaskritérium rendszernek megfelelően.

Invitel

Az Invitel tudomása szerint nincs. Szabályozói kényszer hiányában nyilvánvalóan nem alakultak ki valós nagykereskedelmi kábelmodemes hálózati termékek.

UPC

* A UPC írásban tett észrevételeit üzleti titoknak minősítette. *

Véleménye szerint melyik az a legkisebb jól körülhatárolható földrajzi egység, melyet az üzleti döntések (beruházás, árazás, PR, stb.) szempontjából érdemes önállóan kezelni?”

Invitel

Az Invitel véleménye szerint a járás, illetve egyes esetekben a megyeszékhelyek. Ezt azzal indokolja, hogy a jelenleg zajló szélessávú pályázat (GINOP 3.4.1) során is a járás lett meghatározva, mint legkisebb pályázati egység. Beruházás, illetve árazás szempontjából egyes vállalkozások, melyek hálózata megyéket fed le, a méretből fakadóan, nagyobb egységekben gondolkodnak, de kisebb vállalkozások nem feltétlenül tudnak összefüggően kezelni járásnál nagyobb területet, de azt még igen. Hírközlési hálózatok szempontjából a településenkénti hálózatban gondolkodás (kivéve a nagyobb, több tíz-, százezres lakosúkat) elaprózásnak tűnik.

UPC

* A UPC írásban tett észrevételeit üzleti titoknak minősítette. *

„Eddigi gyakorlata, illetve előrelátható tervei szerint milyen tényezők alapján határozza meg, hogy melyik földrajzi egységen – a fenti kérdésre adott válasz alapján pl. település, településrész – épít ki hálózatot?”

Invitel

* Az Invitel írásban tett észrevételét üzleti titoknak minősítette. *

UPC

*** A UPC írásban tett észrevételeit üzleti titoknak minősítette. ***

„Alkalmazott-e Ön – azonos feltételek és jellemzők mellett nyújtott helyhez kötött internet szolgáltatás tekintetében – tartósan kedvezményes előfizetési díjakat kifejezetten az előfizetői hozzáférési pontok földrajzi elhelyezkedése alapján. Ha igen, mi volt az áreltérés oka? Találkozott-e a hazai piacon ilyen megoldással, szolgáltatói gyakorlattal?”

Invitel

Az Invitel szerint az azonos feltételek és jellemzők mellett nyújtott fogalom pontos ismeretének hiányában a kérdés nem válaszolható meg. Az Invitel – és tapasztalatai szerint több más szolgáltató is – alkalmaz speciális kedvezményeket, időszakos akciókat – akár hosszabb időszakon keresztül is – az adott földrajzi területre jellemző versenyhelyzet alapján.

UPC

*** A UPC írásban tett észrevételeit üzleti titoknak minősítette. ***

„Véleménye, piaci tapasztalatai szerint a hazai szélessávú piacon mely terület(ek)en, földrajzi egységeken tapasztalható intenzívebb verseny és melyek a verseny szempontjából kevésbé érintett területek? Véleménye szerint mely közös jellemzők, vagy feltételek különböztetik meg e területeket a verseny által kevésbé érintett területektől?”

Invitel

Az Invitel tapasztalatai szerint azokon a területeken intenzívebb verseny, ahol több szolgáltató hálózata is elérhető. A verseny által kevésbé érintett területek azok, ahol a kereslet is alacsony, vagy a (vezetékes) hálózatfejlesztés kifejezetten költséges. Ilyen területek pl. az alacsony előfizető számú, ritkás szerkezetű (pl. tanyavilág) települések. Az Invitel hangsúlyozza, hogy a szélessávú hálózatfejlesztés pályázat (GINOP 3.4.1) fundamentális változásokat hozhat az elkövetkező két évben e tekintetben.

A verseny földrajzi dimenziója tekintetében milyen változásokra számít az elkövetkező 3-5 éves időtávon?

Magyar Telekom

(Ezen észrevételét a Magyar Telekom a megelőző négy és ezen kérdésre vonatkozóan, összevontan tette.)

A Magyar Telekom szerint a földrajzi szegmentáción alapuló szabályozás indokoltságát egy megfelelő mélységű piacelemzés mutathatja ki, ahol a szélessávú piac homogenitásának vizsgálata alapján különíthetők el az adott földrajzi egységek. Véleménye szerint már a települések szintjén is azonosítható homogén piaci szerkezet (főként városok esetében) és a főváros tekintetében a kerületek szintjén is érdemes lehet vizsgálni.

A versenyt, tekintettel arra, hogy az infrastruktúra-alapú, nagyban befolyásolja a települések körzethálózati ellátottsága, ill. annak költséghatékony kiépítési lehetősége. A Magyar Telekom

hálózatfejlesztéseinek helyszínét többek között már meglévő hálózati képessége, a fizetőképes kereslet, ennek kapcsán a versenytársak aktivitása, a már meglévő ügyfélállomány, a település szerkezete stb. befolyásolja.

A Magyar Telekom, ahogy szerinte más szolgáltatók is, alkalmaz földrajzi alapon eltérő díjakat. Az erről, valamint a díjszabásról szóló döntést az adott területen tapasztalható (vagy várt) versenyintenzitás alapozza meg. Szerinte középtávon elmélyülhet a verseny intenzitása a Digitális Nemzet Fejlesztési Program keretében megvalósuló fejlesztések, pl. a hálózatok minőségének fejlődése, akár párhuzamos szélessávú hálózatok kiépülése révén.

Invitel

Az Invitel a párhuzamos infrastruktúra további terjedését valószínűsíti, és különösen fontosnak tartja a GINOP 3.4.1 pályázat után kialakuló hálózati lefedettséget.

UPC

*** A UPC írásban tett észrevételeit üzleti titoknak minősítette. ***

„Véleménye szerint melyek a kábelhely hozzáférés igénybevételét leginkább akadályozó tényezők, szűk keresztmetszetek és ezeket az ex-ante ágazati szabályozás hogyan tudná mérsékelni?”

Invitel

Az Invitel nem lát ilyen tényezőt, és nem tartja szükségesnek a szabályozás további kiterjesztését – különösen az Eht. 94. §-ban foglalt új lehetőségek tükrében.

UPC

*** A UPC írásban tett észrevételeit üzleti titoknak minősítette. ***

Magyar Kábelkommunikációs Szövetség (MKSZ)

Az MKSZ a jelenlegi szabályozási környezet további lényeges problémájaként jelzi, hogy míg a Digitális Magyarország célkitűzések szempontjából nagyon fontos hálózatfejlesztések jelentős része a közműszolgáltatók infrastruktúrájára, túlnyomó részben az áramszolgáltatók oszlopsorára támaszkodik, addig az eddigi pozitív szabályozási lépések ellenére mégis visszatérő probléma az áramszolgáltatókkal való együttműködés nehézkessége, lassúsága, illetve többletköltség követelése a villamosenergia-szabályozásból eredő technológia korlátokra való hivatkozással. A megoldást részben a hírközlési és villamosáram kábelek telepítésével összefüggő szabványosítás harmonizálása jelentheti.

A hálózatfejlesztések során komoly gyakorlati problémát jelentenek a közművek tulajdonjogi bejegyzésével, a közútkezelői és MÁV hozzájárulásokkal kapcsolatos rendkívül nagy és időigényes adminisztratív terhek, valamint a településenként eltérő önkormányzati építésügyi szabályozások, melyek egyszerűsítése, egységesítése, és a valós helyzethez való hozzáigazítása szükséges lenne a valóban beruházásösztönző környezet kialakulásához.

„A kereskedelmi alapú kábelhely hozzáférések árai tekintetében érzékelt-e olyan eltérést a különböző szolgáltatók ajánlataiban, amit nem tudott objektív költségkülönbségekre visszavezetni?”

Invitel

Az Invitel nem érzékelt objektív költségkülönbségekre vissza nem vezethető eltéréseket az ajánlatokban.

UPC

*** A UPC írásban tett észrevételeit üzleti titoknak minősítette. ***

Magyar Kábelkommunikációs Szövetség (MKSZ)

A MKSZ észrevétele szerint az oszlopsorok igénybevételével kapcsolatos, a tervezést és beruházást megnehezítő másik jellemző probléma, hogy az áramszolgáltatók kereskedelmi alapú ajánlataikban szélsőségesen eltérő árazási módszereket, árazást alkalmaznak. Továbbá időnként felmerülnek nehezen indokolható áramszolgáltatói követelések.

„Eddigi gyakorlata során a kábelhely megosztás igénybevételekor szembesült-e partnere egyoldalú szerződésmódosításával (pl. a bérleti díj előzetes értesítés nélküli jelentős mértékű emelése), és voltak-e ebből származó jogvitái?”

Invitel

Az Invitel nem szembesült partnere egyoldalú szerződésmódosításával, így ebből jogvita sem származott.

„Véleménye szerint a kábelhely megosztás tekintetében elegendő-e a 2014/61/EU Irányelv szerinti általános kábelhely átengedési kötelezettség, vagy szükséges lenne – a jelentős piaci erejű elektronikus hírközlési szolgáltatók hálózataira vonatkozó – az átengedés műszaki feltételeit, illetve az átengedés díjait rögzítő szabályozás?”

Magyar Telekom

(Ezen észrevételét a Magyar Telekom a megelőző három és ezen kérdésre vonatkozóan, összevontan tette.)

A Magyar Telekom üzletpolitikájára nem jellemző a kábelhely igénybevétele, ugyanakkor vannak régebbi szerződéseik kereskedelmi alapon, ahol ezzel szerintük a felek kölcsönösen elégedettek. Véleménye szerint a kábelhely hozzáférések tekintetében nem indokolt a szabályozás.

Invitel

Az Invitel véleménye szerint egyelőre igen. Tekintettel arra, hogy a kérdéses kötelezettség a közelmúltban került be az Eht.-be, illetve az Invitel eddig még nem kapott és nem is tett ilyen megkeresést, véleménye szerint idő előtti lenne bármilyen további szabályozói aktivitás. Szerinte középtávon célszerű értékelni a tapasztalatokat és egy széles körű egyeztetés alapján dönteni az esetleges további szabályozói lépésekről.

UPC

* A UPC írásban tett észrevételeit üzleti titoknak minősítette. *

Magyar Kábelkommunikációs Szövetség (MKSZ)

A MKSZ szerint a hivatkozott irányelv alapján implementált magyar szabályok megfelelő hatása egyelőre nem érzékelhető.

„Hogyan értékeli a Bizottságnak az EU-s szintű, harmonizált virtuális hozzáférési termékek bevezetésével kapcsolatos elképzeléseit?”

Magyar Telekom

A Magyar Telekom szerint a virtuális hozzáférési termékek bevezetése abban az esetben jelenthet kedvező lehetőséget a kötelezett szolgáltatók újgenerációs hozzáférési hálózatfejlesztései számára, amennyiben a valós fizikai hozzáférések átengedésének kötelezettsége párhuzamosan, és fokozatosan, a virtuális hozzáférési termékekkel érintett hálózatrészeket visszavonásra kerül. Ennek hiányában szerinte csak a már elavult rezeshálózatok további, fejlesztés nélküli fenntartását kényszeríti ki a szabályozás.

Invitel

Az Invitel nem kívánt állást foglalni a Bizottság elképzelései kapcsán.

UPC

* A UPC írásban tett észrevételeit üzleti titoknak minősítette. *

„Tekintettel a hurokátengedés és a bitfolyam hozzáférés alacsony igénybevételére véleménye szerint indokolt lenne-e a hurok átengedéssel egyenértékű, vagy ahhoz hasonló funkcionalitást biztosító (Layer 2 szintű) virtuális hozzáférési szolgáltatás előírása? Amennyiben igen, megítélése szerint milyen műszaki és üzleti feltételek (pl. helyi, vagy központi hozzáférési pont, átviteli jellemzők, nyújtható szolgáltatások köre) mellett lenne egy ilyen szabályozott szolgáltatás működőképes?”

Magyar Telekom

A Magyar Telekom álláspontja szerint ilyen típusú szolgáltatási kötelezettség előírása a magyarországi távközlési infrastruktúra verseny ismeretében nem lehet indokolt. A jelenlegi és a múltbéli alacsony igénybevételi számokat nem a szabályozás feltételeinek bárminemű hiányossága, hanem a párhuzamosan versenyző infrastruktúrák megléte okozza és okozta. Ezen oknál fogva további pénzügyi források ilyen irányú fejlesztésekre történő kötelező alapú felhasználását a Magyar Telekom nem tartja indokoltnak.

Amennyiben ezen új, kötelezettségen alapuló szolgáltatások bevezetésével a már meglévő, szabályozott fizikai hozzáférést biztosító termékek nagyon rövid időn belül kivezetésre kerülhetnek, úgy szerinte, a DNFP céljainak elérése érdekében, ezt a kérdést – a valós piaci igények felmérését követően – szükséges újra megvizsgálni. Ahogy korábban azt már megfogalmazta a Magyar Telekom, a szabályozásnak szabad teret kell engednie a technológia

fejlődésének, a technológiai váltásnak – pl. a migrációt lassító megkötések racionalizálásával, ill. elhagyásával.

Invitel

Tapasztalatai szerint már létezik kereskedelmi alapon ilyen szolgáltatás. Tekintettel arra, hogy a szolgáltatás a közelmúltban alakult ki és megfelelően működik, az Invitelnek az a véleménye, hogy nem szabad a szabályozást ráerőltetni erre a szolgáltatásra. A szabályozás kiterjesztése ugyanis felboríthatja a kereskedelmi érdekeltségi viszonyokat és más kevésbé sikeres szabályozott termék életpályáját vetítheti előre.

UPC

*** A UPC írásban tett észrevételeit üzleti titoknak minősítette. ***

„Jelenleg alkalmazzák-e, illetve rövid- vagy középtávon tervezik-e vectoring és/vagy bonding kiterjedt alkalmazását? Ha igen, milyen ütemezésben?”

Magyar Telekom

A Magyar Telekom tervezi mind a bonding, mind a vectoring alkalmazását. A bonding technológiát már rövid távon, míg a vectoring alkalmazását közép távon.

Invitel

*** Az Invitel írásban tett észrevételét üzleti titoknak minősítette. ***

„Véleménye szerint a jelenlegi piaci körülmények között indokolt-e a retail minus módszer alkalmazásának fenntartása?”

Invitel

Az Invitel szerint amennyiben ez a módszertan nem támogatott, mint azt a Hatóság anyaga is említi, akkor a kérdésre adható válasz is elvi szinten marad.

Véleménye szerint gyakorlati oldalról, a retail minus számítás már jól bevált gyakorlat mind szolgáltatói mind a szabályozói oldalon. Áttekintve az árakra kapott eredményeket, elmondható, hogy a szolgáltatás megfelelő árrést tartalmaz, így elérte és eléri a célját a jövőben is. Tekintettel a szolgáltatásalapú verseny korlátaira, az alacsony igénybevételre, véleménye szerint mérlegelni kell, hogy társadalmilag optimális-e a kérdéssel foglalkozni.

„Véleménye szerint hogyan hatna az érintett szolgáltatók és a piac helyzetére, ha az 2014/466/EU ajánlásban javasolt (BU LRIC+) költségmodell kerülne bevezetésre a költségalapúság kötelezettség körében? Befolyásolná-e ez az országos bitfolyam hozzáférés díjazási rendszerén keresztül a jövőbeni igénybevételt?”

Magyar Telekom

(Ezen észrevételét a Magyar Telekom a megelőző és ezen kérdésre vonatkozóan, összevontan tette.)

A Magyar Telekom számára elfogadható a retail minus módszertan a nagykereskedelmi bitfolyam árának meghatározása céljára, amennyiben a módszertani megfelelést biztosító adatszolgáltatás és számítás egyszerűsíthető. A módszertan ugyan jelentős erőforrást köt le, és csökkenő számosságú nagykereskedelmi szolgáltatásra vonatkozik, valamint a piaci verseny jellegét tekintve szerinte megkérdőjelezhető a hasznossága, mégis jobban alátámasztható a jogosultsága a reprodukálhatóság tekintetében, mint egy teljesen hipotetikus, bottom-up költségmodellnek. A Magyar Telekom álláspontja továbbra is az, hogy egy hipotetikus, alulról építkező modell (BU-LRIC+) nem képes egy szolgáltató ténylegesen felmerült, valós költségszerkezetét megragadni. Ezáltal az egyes, kötelezettségen alapuló szolgáltatásokhoz sem lehetséges a megfelelő költségeket hozzárendelése.

A Magyar Telekom által elfogadott és támogatható módszertan a top-down LRIC+, amely szerinte a valóságos költségekre épül, amelyben a valós költségek valamilyen szinten visszatükröződnek. Véleménye szerint a nagykereskedelmi bitfolyam árak változása nem lesz hatással a jelenlegi piaci tendenciára (csökkenő mennyiségek) a fentebb kifejtettek miatt. (A Magyar Telekom bitfolyamot igénybe vevő partnereinek egy része többmilliárdos kintlevőséget halmozott fel a szolgáltató számára, azaz a szolgáltató kvázi meghitelezte egyes ISP-k működését, miközben a szolgáltatás igénybevétele mégis csökkenő.)

Invitel

Az Invitel véleménye szerint az országos bitfolyam hozzáférés igénybevételét nem az alkalmazott költségmodell fogja befolyásolni.

Véleménye szerint az új költségmodell tekintetében mérlegelni kell mi a társadalmilag optimális megoldás. Azaz adott esetben egyetlen egy költségmodell legyen (pl. mobil végződtetési díj esete), amelyet a Hatóság készíttet, tart karban és tölt fel adatokkal vagy a szolgáltatók saját maguk készítik a verzióikat jelenleg három fajta van). Az előbbi esetben a szolgáltatókra jutó terhet (adatszolgáltatások) minimalizálni kell. A kérdésről az érintett szolgáltatókkal való konzultáció alapján lehetne ideális esetben dönteni.

Kiindulási alapnak megfelelő lenne, ha a hazai hurokátengedési díjak az említett 6-8 Euró közötti sávba esnének, logikusan az országos bitfolyam díja is a megfelelő átlagára konvergálna.

UPC

*** A UPC írásban tett észrevételeit üzleti titoknak minősítette. ***

„Számos EU tagállamban a szolgáltatók önkéntes alapon vállalták az Eol típusú hozzáférés bevezetését. Önök terveznek-e hasonló lépést a jövőben?”

Invitel

Az Invitel nem tapasztalta, hogy az egyenlő elbánás kötelezettségének jelenlegi formáján túl - amennyiben azt valóban megvalósítja a kötelezett szolgáltató - további indokolt igény lenne.

Nem tervezi hasonló lépés bevezetését. Különös tekintettel arra, hogy annak megvalósítása folyamat, informatika és strukturális oldalról is jelentős többletterhet okozna, egyelőre számszerűsíthető eredmény nélkül.

„Önök szerint a 2013/466/EU Ajánlásban leírt szabályozási eszközök közül melyik és milyen formában felel meg leginkább a hazai piaci verseny jellemzőinek?”

Invitel

Az Invitel álláspontja szerint alapvetően nem szerencsés újabb eszközök bevezetése.

Az Invitelnek az a véleménye, hogy az ajánlásban felsorolt eszközök közül, ha választani kell, leginkább a minőségi mutatók (KPI, SLA) megvalósítása tűnik logikusnak, hiszen ezek jelenleg is csak azt mutatnák, hogy az egyenlő elbánás megvalósul.

A költségmodell kapcsán visszautal a korábban leírtakra.

A költségalapúság visszavonása kapcsán azt nem látja célravezetőnek, ha annak "ára" még több, jelenleg elméleti szinten tesztelt, új módszertan (Eol, lemásolhatósági tesztek, stb.).

UPC

*** A UPC írásban tett észrevételeit üzleti titoknak minősítette. ***

„A hazai piaci verseny jellemzőit is figyelembe véve mi a véleménye arról a 2013/466/EU ajánlásban meghatározott lehetőségről, amely szerint a költségalapú árszabályozás visszavonható, ha sokkal szigorúbb egyenlő elbánás (EOI) kötelezettség és előzetes gazdasági reprodukálhatósági teszt kerül előírásra.”

Magyar Telekom

(Ezen észrevételét a Magyar Telekom a megelőző két és ezen kérdésre vonatkozóan, összevontan tette.)

A Magyar Telekom véleménye szerint a hazai piaci versenynek leginkább a földrajzi alapon szegmentált szabályozás, a részleges dereguláció felelne meg. A Magyar Telekom azt látja, hogy a 2013/466/EU Ajánlásnak megfelelően, a szabályozó hatóságok mérlegelték a különböző költségszámítási módszertanok szabályozói hozamát és a mögöttes piaci igényeket. A tagállamok nagy részében költségalapú díjak kerülnek meghatározásra, több esetben kiegészítő kockázati felárral, vagy valamilyen kiigazítási lehetőséggel. Továbbá vannak tagállamok, amelyek kellően versenyzőnek találták szélessávú piacukat. A Magyar Telekom szerint a különböző ármeghatározó módszertanok összehasonlító értékelése a részletek hiányában jelen észrevétel tekintetében nem kivitelezhető. A módszertanokkal, azok jövőbeli alkalmazhatóságukkal kapcsolatban bilaterális konzultációt javasol a Hatóság és az érintett szolgáltatók között.

Invitel

Az Invitel álláspontja szerint a szabályozást nem lehet összekeverni a versenyjog alkalmazásával; erre példa az egyik említett új eszköz (előzetes gazdasági reprodukálhatósági teszt), amikor is a szabályozás előzetesen akarja vizsgálni azt, ami versenyjogi szempontból lenne vizsgálandó. Amennyiben a Hatóság megalapozottan alakítja ki a nagykereskedelmi díjakat, akkor felesleges a számtalan díjcsomag és szolgáltatáskombináció időigényes vizsgálata.

Tekintettel arra, hogy a versenyjog alapján ilyen vizsgálatra indokolt esetben sor fog kerülni, valamint a versenyjogi alkalmazásnak feltétele az, hogy van-e erőfölény az adott piacon, a versenyjogi lehetőség kiürítése ez a javaslat, hiszen már szabályozásként elvégzi a Hatóság.

Véleménye szerint, az Eol (2013/466/EU) definíciója alapján, annak megvalósítása akkor optimális gazdasági értelemben, ha pl. egy jogilag külön személy nyújtja a hálózatos szolgáltatásokat (nyilvánvalóan nem egy elvárható állapot általánosan) vagy eleve olyan szervezeti felépítés alakult ki ahol az egyenlő elbánás automatikusan egyenlő "input"-okat is jelent – nem csak egyenlő "output"-okat. Az Invitel és vélhetően a többi hazai kötelezett szolgáltató szervezeti fejlődése nem így alakult. A fentiek miatt, az Eol típusú kötelezettséget mindenképp eltűzottnak véli, annak megvalósítását saját esetében jelenleg nem tartja megoldhatónak.

UPC

*** A UPC írásban tett észrevételeit üzleti titoknak minősítette. ***

„Véleménye szerint a szélessávú piacon van-e bármilyen jogi, műszaki, gazdasági vagy szabályozási korlát, amely akadályozza a piacra lépést és a verseny fejlődését? Ha igen, részletezze, hogy a piac mely részein, milyen jellegű korlát érvényesül.”

Invitel

A kérdéssel kapcsolatban visszautal kérdéseken kívül megfogalmazott írásbeli válaszára.

UPC

*** A UPC írásban tett észrevételeit üzleti titoknak minősítette. ***

Magyar Kábelkommunikációs Szövetség (MKSZ)

A MKSZ a szükséges beruházások ösztönzése és a piaci és versenyfeltétek kiegyensúlyozottsága szempontjából is továbbá kritikusnak tartja a jövedelmezőséget érintő adóterhek mérséklését, így különösen a közműadó kivezetését.

„Ön áll-e szerződéses kapcsolatban viszonteladókkal a nagykereskedelmi piacon? Véleménye szerint a nagykereskedelmi termékek iránti kereslet aggregálására alapozott üzleti modellnek van-e jövője a hazai piacon?”

Invitel

Az Invitel jelzi, hogy több tucat nagykereskedelmi partnerrel áll kapcsolatban.

Álláspontja szerint a kiskereskedelmi termékek iránti kereslet alakulása befolyásoló a hírközlési piac fejlődése szempontjából.

Véleménye szerint a nagykereskedelmi szolgáltatás egy ebből származtatott, illetve sok esetben kikényszerített piac, így arra kevésbé célszerű hagyatkozni. A hazai piacon egyébként is kevés aktív, kizárólagos nagykereskedelmi szolgáltató van. Vélhetően a tiszta nagykereskedelmi piac (pl. nemzetközi tranzit, adatátvitel, szerver-elhelyezés) földrajzi dimenzióban is bővebb, mint az országos.

UPC

* A UPC írásban tett észrevételeit üzleti titoknak minősítette. *

„Tapasztalatai szerint a hazai szélessávú piacon van-e igény közös infrastruktúra beruházásokra? Véleménye szerint mi lehet az oka, hogy a kockázatmegosztás ezen módszere nem terjedt el a hazai piaci környezetben, illetve szükség lenne-e ilyen típusú megállapodásokra a piaci szereplők között?”

Invitel

Az Invitel szerint a hazai szélessávú piacon van igény közös infrastruktúra beruházásokra. Erre a mobil hálózati együttműködést említi példaként.

* Az Invitel a válasz további részét üzleti titoknak minősítette. *

„Véleménye szerint a jövőben milyen szerepet fognak játszani a hazai piacon a helyhez kötött vezeték nélküli hozzáféréseken (pl. WiFi) nyújtott internet szolgáltatások? Jövőbeni fejlesztési terveikben szánnak-e és ha igen, milyen szerepet (teljes értékű hozzáférés, kiegészítő szolgáltatás) az ilyen típusú hozzáféréseknek?”

Magyar Telekom

A Magyar Telekom a szabad felhasználású frekvenciasávokban (WiFi) nyújtott szolgáltatást jelenleg nem azonosítja teljes értékű hozzáféréssel. Szerinte nem valószínűsíthető, hogy a vizsgált időtávon e típusú hozzáféréseken tömegigények kerüljenek jó minőségben kiszolgálásra.

Invitel

Az Invitel jelenleg is több ezer WiFi előfizetőt szolgál ki. Véleménye szerint a magasabb minőségű internet-hozzáférés terjedésével a fizetős WiFi szerepe tovább csökken majd. A közéleti elképzelések (pl. Internetkon) alapján elképzelhető, hogy a minden településen megjelenő, ugyan limitált elérhetőségű, de ingyenes WiFi fontos kiegészítő szerephez jut.

Megítélése szerint az egyéb, engedélyköteles sávban (pl. 3.5 GHz) még komoly potenciál rejlik.

UPC

* A UPC írásban tett észrevételeit üzleti titoknak minősítette. *

„Véleménye szerint jelenleg melyek a felhordó hálózati szolgáltatások igénybevételét leginkább akadályozó tényezők és ezeket az ex-ante ágazati szabályozás hogyan tudná mérsékelni?”

Magyar Telekom

A Magyar Telekom szerint a felhordó hálózati szolgáltatások igénybevételét alapvetően akadályozó tényező a kapacitások szűkössége.

A felhordó hálózat építése és fejlesztése rendkívül erőforrás igényes, ahol az állami támogatásokon túl az engedélyezési eljárások határidejeinek betartatása, az állami és magán

tulajdonú területek igénybevételi költségének csökkentése tudná tovább támogatni a felhordó hálózati fejlesztéseket.

Invitel

Az Invitel véleménye szerint a felhordó hálózatok piacán is aktív kereskedelmi tevékenység zajlik. Ezen túlmenően az EU források felhasználásával épült, valamint az újonnan épülő körzethálózatokra is vonatkozik a nyílt hozzáférés kötelezettsége.

A fentiek miatt nem látja szükségesnek további ex-ante szabályozás megjelenését, ugyanis megítélése szerint nem áll fenn az ahhoz szükséges hármaskritérium.

„Amennyiben van egyéb konkrét javaslata, észrevétele a nyilvános meghallgatással kapcsolatosan, kérjük, ismertesse.”

Magyar Telekom

A Magyar Telekom szerint a szélessávú piacra lépésnek nincsenek versenyjogi értelemben vett akadályozó tényezők. Amellett, hogy a hosszú távra tervezett hírközlési piaci tevékenységek zöme, legfőképp az infrastruktúra fejlesztése, rendkívül tökeigényes, szerinte az is vizsgálendő, hogy a hazai makrogazdasági környezetben, egy 10 milliós lakosú piacon mennyi, infrastruktúrával rendelkező, ill. azt fejlesztő szolgáltató tud hosszú távon működni.

Szerinte Magyarországon az infrastruktúrák versenye alakult ki a szélessávú piacon, így fenntartható üzleti modell is csak erre alapozva építhető fel. A szolgáltató is csak jelentéktelen mennyiségű nagykereskedelmi bitfolyamot (Invitel, UPC), ill. ULL-t (Invitel) vesz igénybe a többi kötelezett szolgáltatótól, valójában ezek szerinte egyedi eseteknek tekinthetők.

Szerinte a közös infrastruktúra fejlesztésére vonatkozóan mutatkozik igény, és nem csak Magyarországon, ahol a kielezített verseny, a versenyjogi korlátok, engedélyezési folyamatok, esetenként kapacitások szűkössége jelenthetnek többek között korlátozó tényezőt az együttműködésben.

Magyar Kábelkommunikációs Szövetség (MKSZ)

Az MKSZ a szélessávú piaci szabályozás felülvizsgálata kapcsán új, helyettesítő illetve kapcsolódó feladatként javasolja megvizsgálni azt, hogy a jelentős sávszélesség igényt okozó OTT szolgáltatók milyen szabályozással vonhatók be, tehetőek érdekeltté az infrastruktúra fejlesztésében.

Álláspontja szerint a fogyasztók illetve az infrastruktúra hozzáférést nyújtó szolgáltatók érdekében valamilyen megoldást kellene találni arra, hogy a sávszélesség igényes szolgáltatások nyújtói anyagilag is részt vegyenek a hálózatok fejlesztésében. Fontosnak tartja az azonos piaci és versenyfeltételek biztosítását, a szabályozottság kiegyenlítését a kábeltévé, on-demand video szolgáltatások, illetve az OTT alapon nyújtott, előbbiekre számára valódi kihívást és versenyt jelentő video szolgáltatások tekintetében.

Javasolja annak megfontolását, hogy a Hatóság más, akár a jelen témakörhöz kapcsolódó esetekben is vonja be az érdekképviseleti szervezeteket egy-egy adott kérdés soft law eszközökkel történő kezelésébe. Ehhez felajánlja együttműködését.